

espurna

NÚM 176 | GENER 2024 BUTLLETÍ INFORMATIU DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

Edita: Unitat Tècnica UT-902
Servei de Prevenió d'Incendis Forestals

Foto de portada: Unitat de gestió de la biomassa en treballs de silvicultura. Font: Servei de prevenió d'Incendis Forestals.

Per a qualsevol aclariment o suggerència contactar amb:
unidadtecnica902@gva.es

BUTLLETÍ ESPURNA

creat per la

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenió d'Incendis Forestals GVA

Està baix la Llicència Creative Commons

Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0)

Creat a partir de l'obra en

<https://agroambient.gva.es/va/web/prevenion-de-incendios/boletines-espurna>

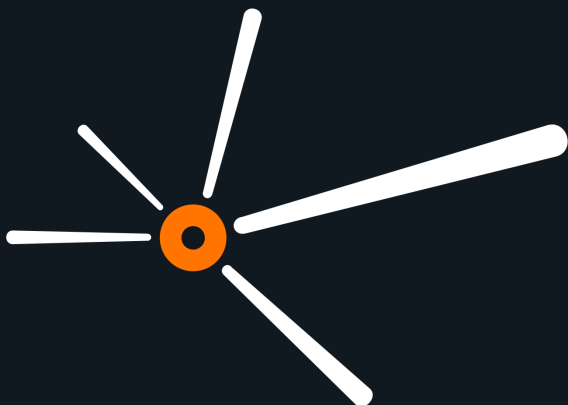
PREVENCIÓ
D'INCENDIS FORESTALS

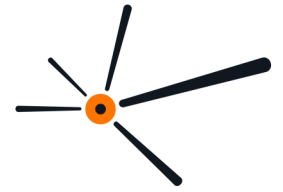

GENERALITAT
VALENCIANA

SUMARI

CLAUS METEOROLÒGIQUES DEL MES	03
DADES ESTADÍSTIQUES	07
Valors acumulats	07
Comparació amb els valors mitjans	08
Evolució mensual: número	09
Evolució mensual: superfície afectada	11
Anàlisi de les causes	12
RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE	14
INCENDIS DEL MES	15
NOTÍCIES I DIVULGACIÓ	16

El mes de gener de 2024 ha sigut **extremadament càlid i sec** en la Comunitat Valenciana.

La temperatura mitjana, 10,8 °C, és 2,7 °C superior a

la de la climatologia de referència (8,1 °C) i la precipitació acumulada ha sigut 20,3 l/m², que és un 53% inferior que la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (43,6 l/m²).

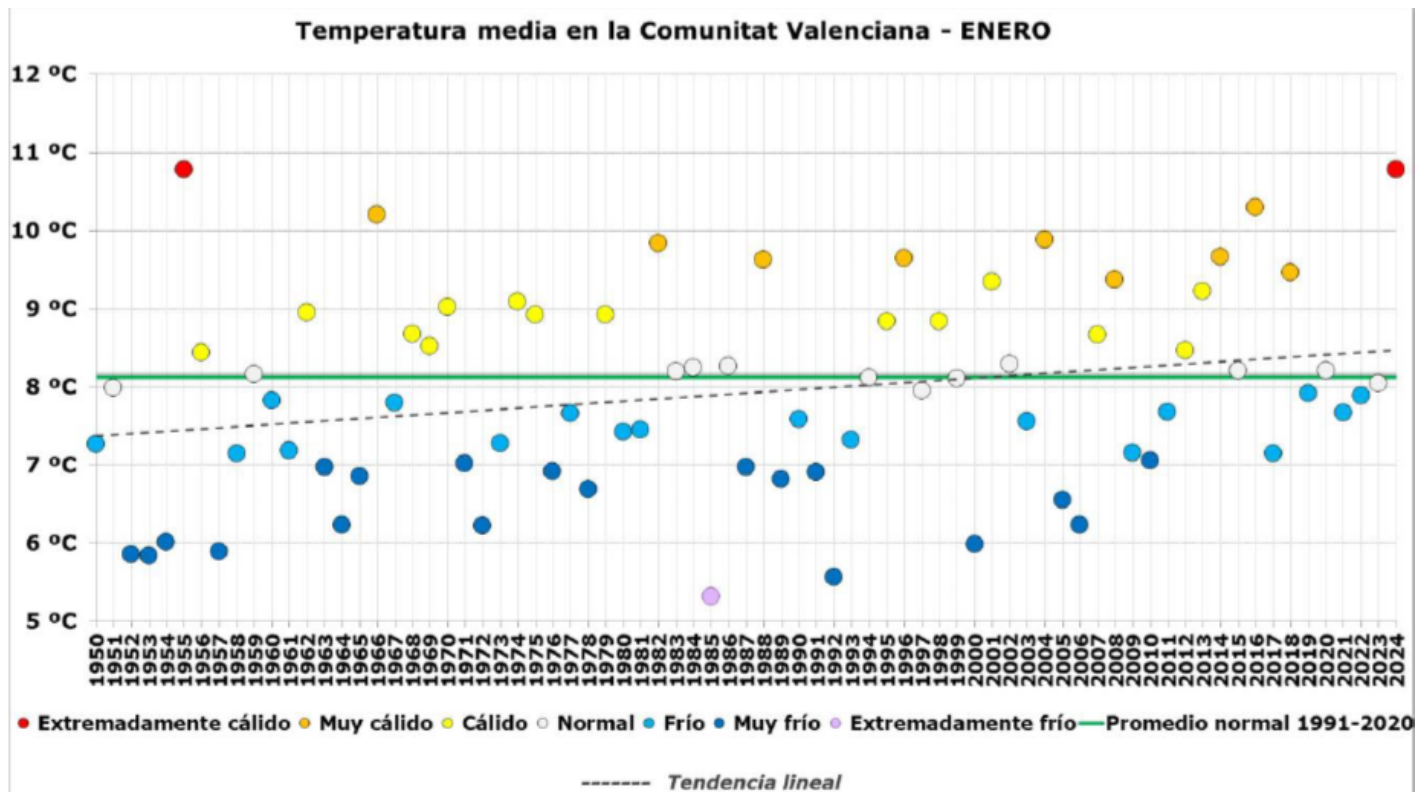

FIGURA 1. Temperatura mitjana del mes de gener a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie. Font: AEMET.

Gener de 2024 és el més càlid en la Comunitat Valenciana des de, almenys, 1950, amb una mitjana lleugerament superior a gener de 1955, que és el segon més càlid.

En els observatoris de les capitals, amb més de 100 anys de dades, a València ha sigut, juntament amb 2016, el mes de gener més càlid, a Alacant ha sigut el segon més càlid, després de gener de 1955 i a Castelló de la Plana el tercer, després de gener de 1955 i de 1936.

S'aprecia una major anomalia tèrmica en les màximes diürnes, ja que les nits han tingut una anomalia de temperatura de +2,4 °C, mentre que l'anomalia de les màximes diürnes ha sigut de +2,9 °C. Esta situació és coherent amb el predomini d'estabilitat durant l'última desena del mes, després del pas de la borrasca Juan. A l'hivern, amb esta situació meteorològica se sol registrar una gran amplitud tèrmica, amb nits fredes i dies càlids.

NOTA:

La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET.

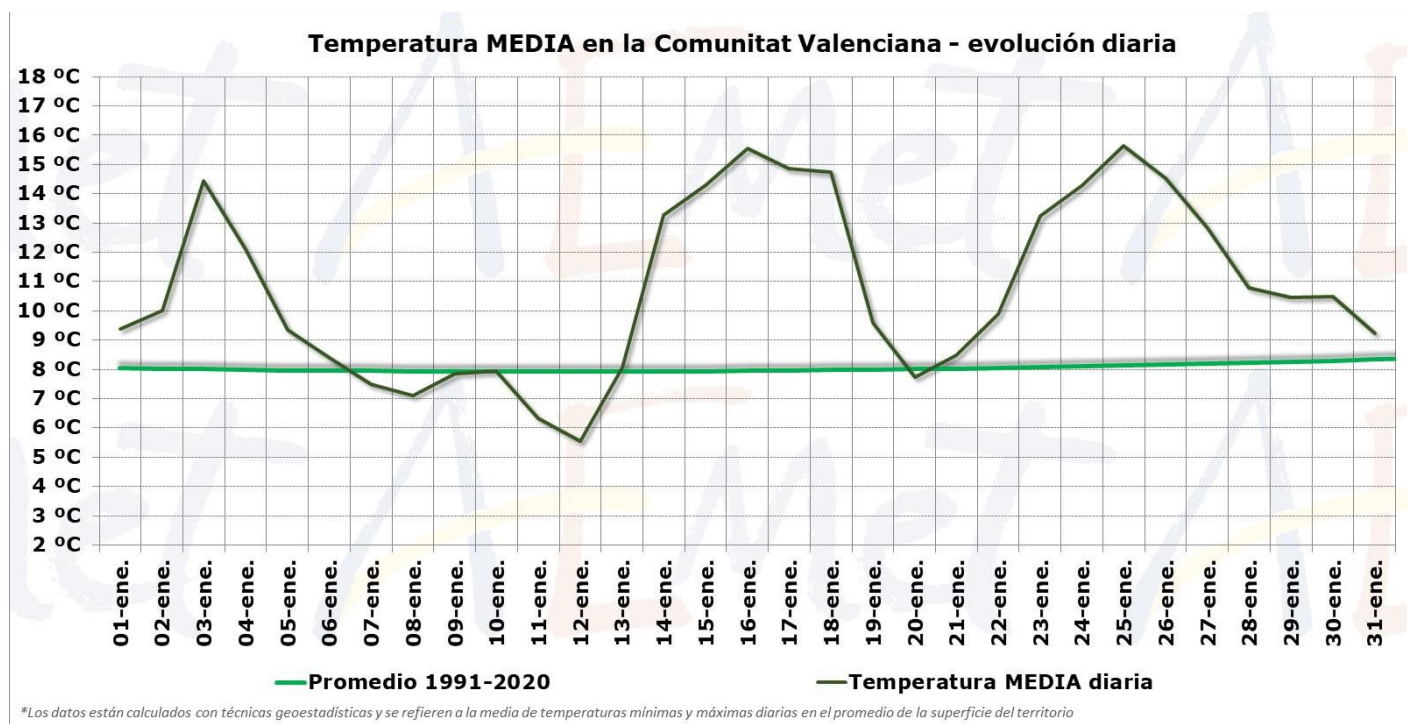

FIGURA 2. Evolució diària de la temperatura mitja durant el mes de gener a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

En l'episodi de mitat de mes van destacar les nits molt càlides, que van ser rècord en molts observatoris entre els dies 14 i 18. A València, la mínima del dia 16, 18,3 °C, és la més alta en un mes de gener, i a Alacant, la mínima del dia 15, 16,8 °C, també és la nit més càlida de gener des que es prenen registres a la ciutat.

Durant el tercer episodi càlid de gener van destacar les temperatures màximes diürnes, que van arribar a ser de rècord en observatoris de l'interior i prelitoral els dies 24, 25 i 26. Este últim episodi càlid va estar caracteritzat per un flux molt feble de vent de ponent, tan feble, que van acabar entrant brises de mar a partir de migdia.

Entre els registres màxims destaquen els 29,6 °C de Chelva, i els 22,5 °C el dia 24 i 23,3 °C el dia 25 a Morella, on mai abans s'havien superat els 20 °C al gener.

Altres observatoris que van superar el rècord de temperatura màxima de gener van ser Ademuz, Jalance, Fredes, Castellfort, Chiva, Montanejos, Monòver, Petrer,

Vilafranca, Zarra, Novelda, Alcoi/Alcoi, Barx, Fontanars dels Alforins, Bicorp, Carcaixent, Montserrat (Casadalt), Turís, el Pinós/El Pinós, Villena, Elda i Llúria.

**Va haver-hi tres episodis càlids,
 els dos últims molt destacats,
 sense precedents en el nostre
 territori en data tan primerenca
 de l'any.**

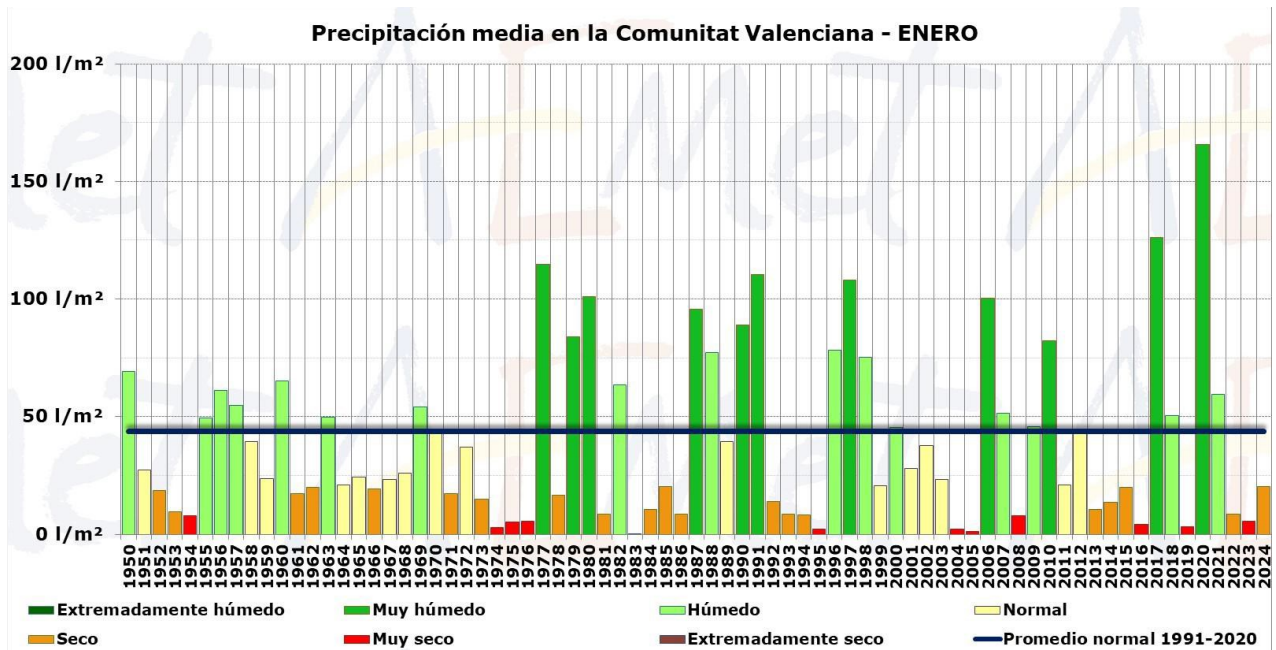
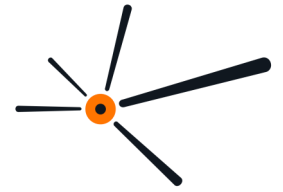

FIGURA 3. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes de gener. Font: AEMET.

La precipitació acumulada ha sigut 20,3 l/m², que és un 53% inferior que la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (43,6 l/m²) i, globalment, el mes es qualifica com a **sec**.

Per províncies, a Alacant i Castelló el dèficit del mes ha sigut del 67% i a València, gràcies a les pluges de

l'interior i extrem sud de la província, el dèficit és una mica més reduït, del 41%.

L'únic dia de precipitacions significatives i generalitzades, en general febles, va ser el dia 19 sota la influència de la borrasca Juan, encara que el fenomen més destacat de la borrasca Juan va ser el temporal marítim.

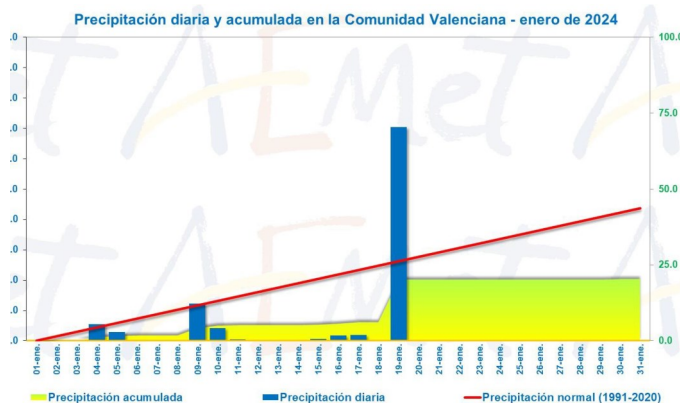

FIGURA 4. Precipitació diària i acumulada durant el mes de gener de 2024 a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

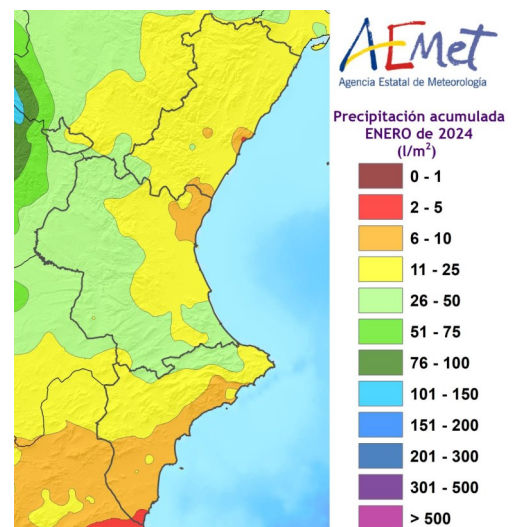
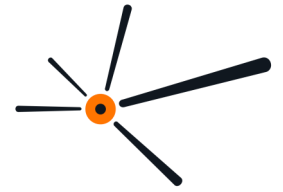

FIGURA 5. Precipitació acumulada de gener de 2024 en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

CLAUS

METEOROLÒGIQUES DEL MES

Les màximes precipitacions acumulades en el mes s'han registrat en La Drova (Barx), amb 42,3 l/m², en nom dels Olmos s'han registrat 40,9 l/m², a Orba 40,7 l/m² i a Utiel 37,2 l/m².

En l'altre extrem, el mínim pluviomètric, amb 3,6 l/m² s'ha registrat a Benicàssim. També en l'extrem sud d'Alacant l'acumulat mensual és inferior a 5 l/m².

Amb les dades de gener, el primer quadrimestre de l'any hidrològic 2023-2024, que va començar l'1 d'octubre, és el més sec des de, almenys, 1950.

No hi ha precedents d'un començament d'any hidrològic (octubre-novembre-desembre-gener) tan sec com el d'este 2023-2024. En mitjana, durant el quadrimestre s'han acumulat 34,9 l/m² quan el normal seria 204,7 l/m².

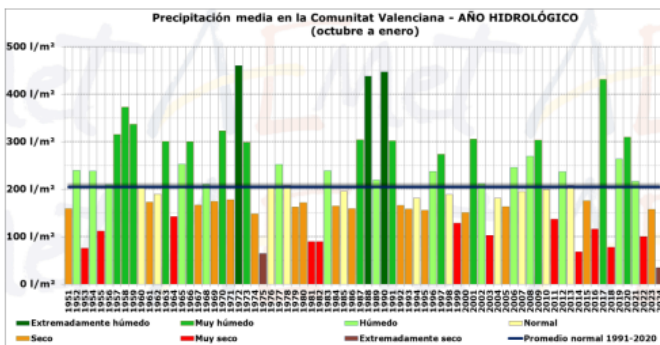

FIGURA 6. Precipitació mitjana l'any hidrològic 2023-24. Font: AEMET.

El dèficit mitjà en la precipitació del primer quadrimestre de l'any hidrològic en la Comunitat Valenciana és del 83%.

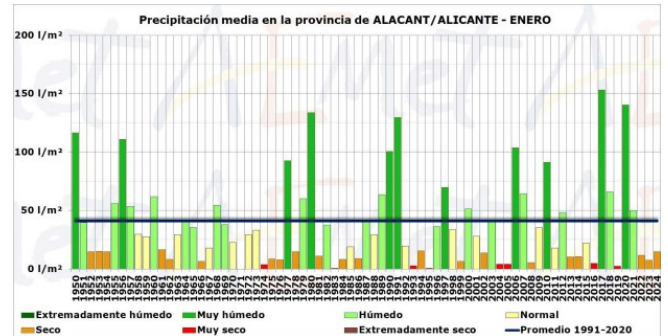

FIGURA 7. Precipitació mitjana el mes de gener a la província d'Alacant. Font: AEMET.

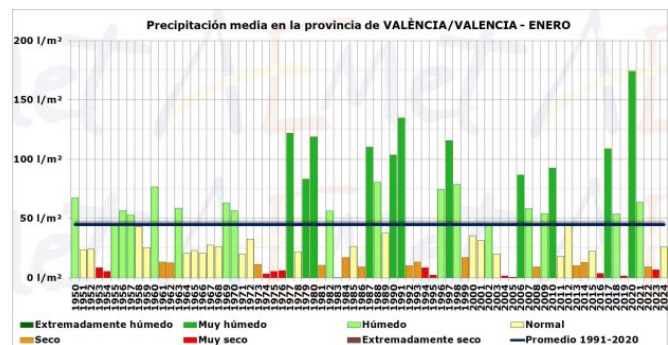

FIGURA 8. Precipitació mitjana el mes de gener a la província de València. Font: AEMET.

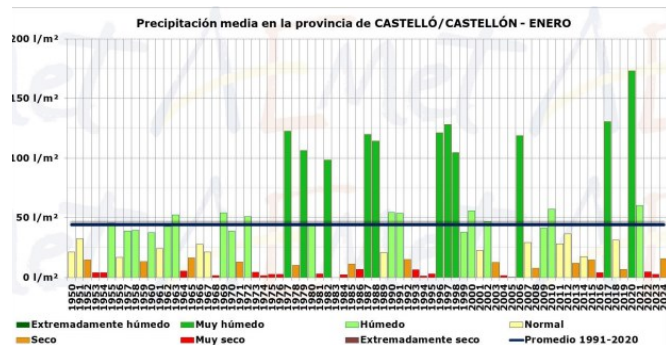
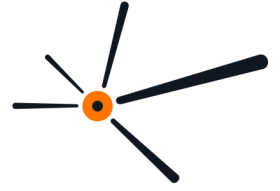

FIGURA 9. Precipitació mitjana el mes de gener a la província de Castelló. Font: AEMET.

DADES

ESTADÍSTIQUES

VALORS ACUMULATS

En la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada l'any 2024 per províncies.

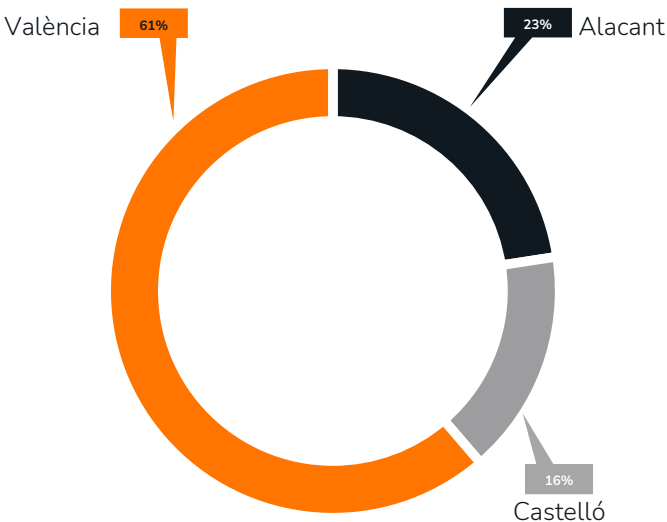
La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València amb 19 incendis que representa el 61% del total. Li segueix Alacant amb 7 que són el 23% dels incendis totals, finalment la província de Castelló s'han registrat 5 incendis que són el 16% dels

incendis ocorreguts en la Comunitat.

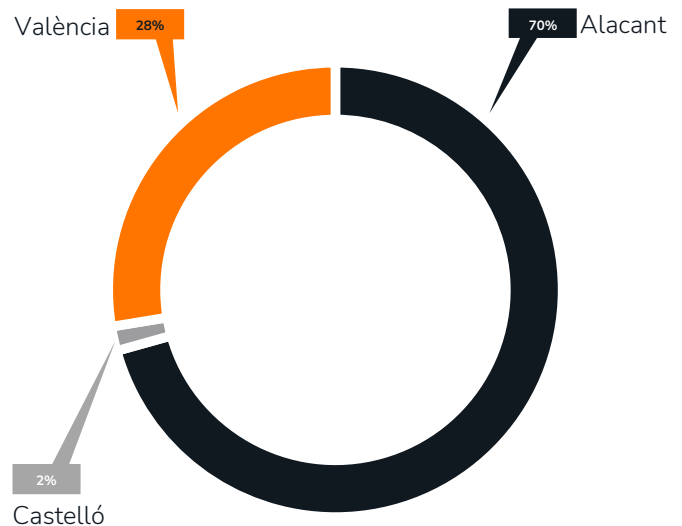
Quant a la superfície afectada, Alacant s'han vist afectades 26,45ha que suposen el 70% de la superfície, mentre que València aconseguix el 28% amb 10,33ha, quant a la província de Castelló són 0,65ha sent el 2% en el que portem de 2024 aconseguint una superfície total de 37,42ha de superfície forestal enguany.

Província	Número	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	7	0,00	24,77	24,77	1,67	26,45
Castelló	5	0,20	0,26	0,46	0,20	0,65
València	19	3,00	5,69	8,69	1,64	10,33
Total	31	3,20	30,71	33,92	3,51	37,42

TAULA 1. Número d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2024.

GRÀFIC 1. Número d'incendis en percentatge.

GRÀFIC 2. Superfície afectada en percentatge.

En tota la Comunitat Valenciana s'han vist afectades 37,42ha en 31 incendis. Del total de la superfície afectada, 3,51ha suposen superfície arbrada mentres que

33,92ha són de superfície rasa, de les quals 3,20ha corresponen a canyes.

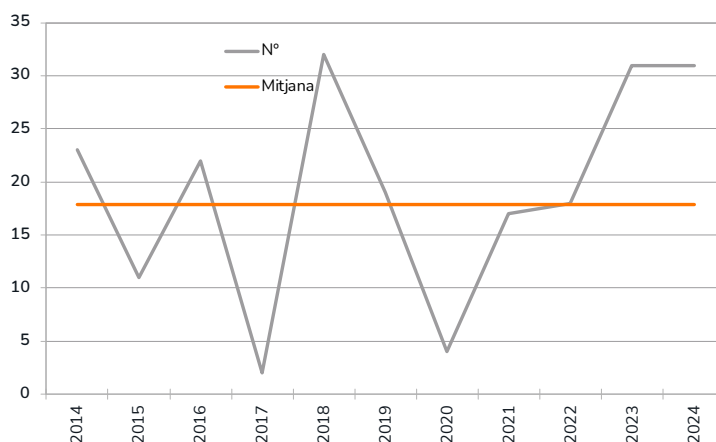
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 31 de gener en comparació amb l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2024 s'han produït 31 incendis, valor per damunt de la mitjana (18 incendis) de l'últim decenni fins

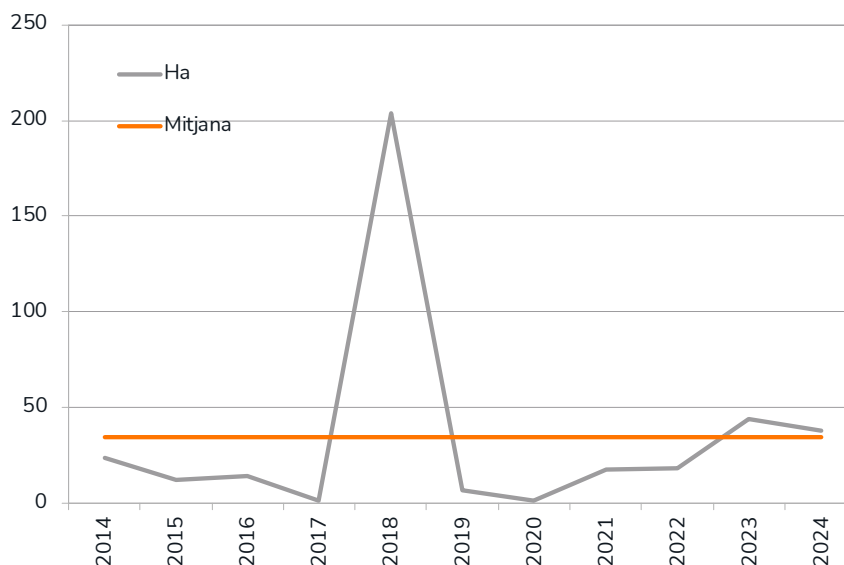
al mes de gener. Quant a la superfície afectada (37,42ha) per a este mes de l'any, es troba lleugerament per damunt de la mitjana que s'establix en 34,13ha.

Any	Nº	Superfície
2014	23	23,71
2015	11	11,81
2016	22	13,87
2017	2	1,20
2018	32	203,80
2019	19	6,79
2020	4	0,90
2021	17	17,67
2022	18	18,08
2023	31	43,48
2024	31	37,42

TAULA 2. Número i superfície acumulats en el mateix període analitzat.

GRÀFIC 3. Evolució del número d'incendis en comparació amb el valor mitjà.

GRÀFIC 4. Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà.

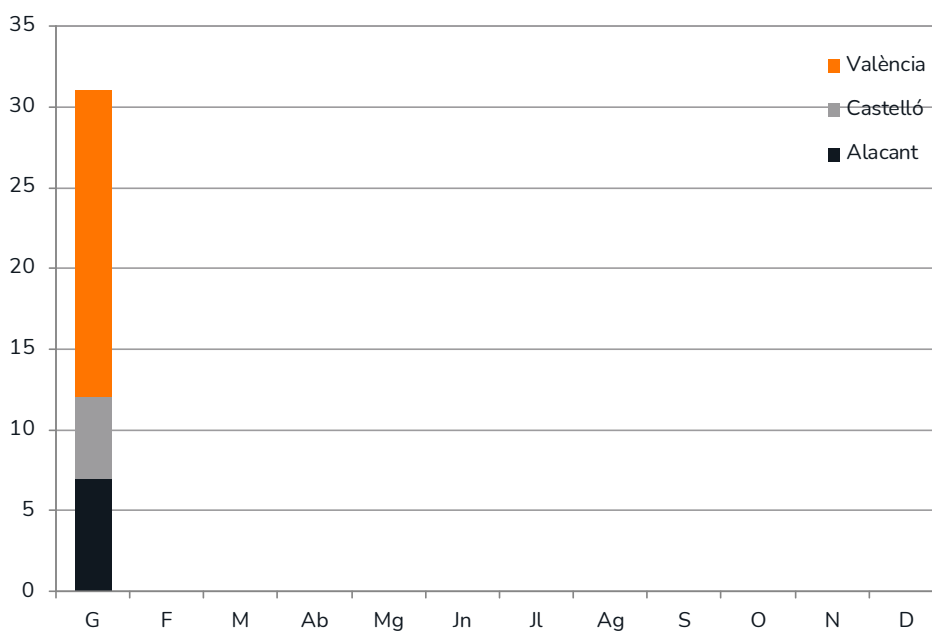
EVOLUCIÓ MENSUAL: NÚMERO

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dues

diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	7	5	19	31
Febrer	0	0	0	0
Març	0	0	0	0
Abril	0	0	0	0
Maig	0	0	0	0
Juny	0	0	0	0
Juliol	0	0	0	0
Agost	0	0	0	0
Setembre	0	0	0	0
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	7	5	19	31

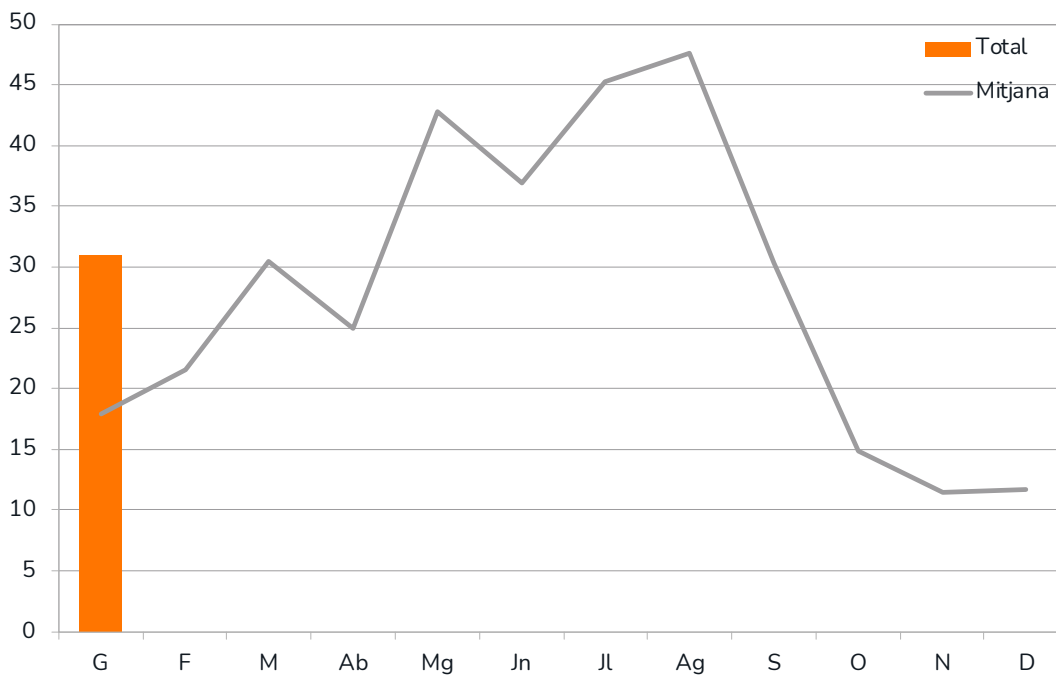
TAULA 3. Evolució mensual del número d'incendis (2024).

GRÀFIC 5. Número d'incendis per mesos i províncies.

Durant el mes de gener s'han registrat 31 incendis en tota la Comunitat Valenciana, afectant 7 a la província

d'Alacant, 5 a la província de Castelló i 19 dels incendis a València.

GRÀFIC 6. Número d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

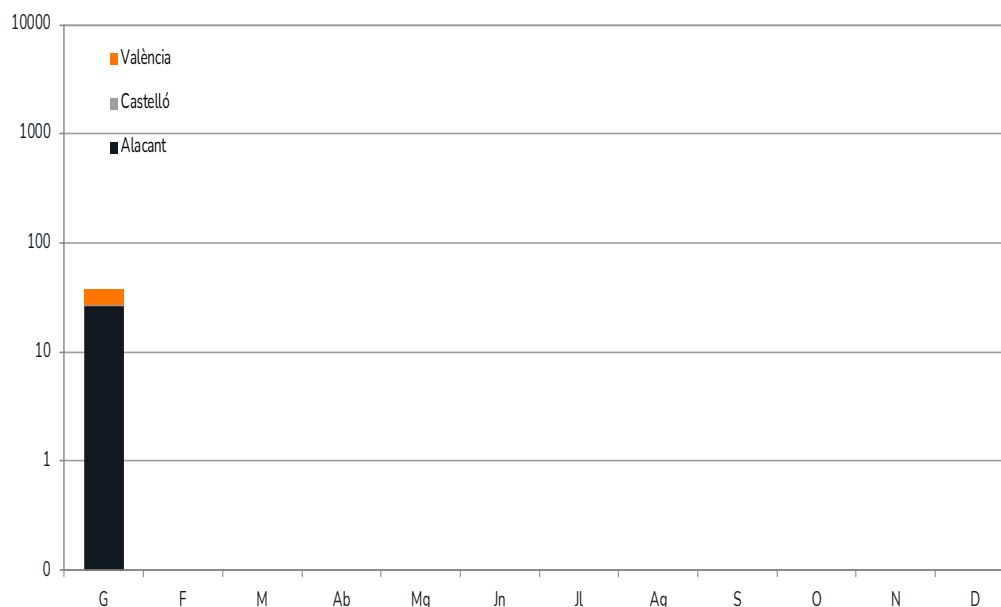
EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els

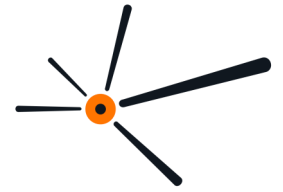
valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	26,45	0,65	10,33	37,42
Febrer	0,00	0,00	0,00	0,00
Març	0,00	0,00	0,00	0,00
Abril	0,00	0,00	0,00	0,00
Maig	0,00	0,00	0,00	0,00
Juny	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliol	0,00	0,00	0,00	0,00
Agost	0,00	0,00	0,00	0,00
Setembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	26,45	0,65	10,33	37,42

TAULA 4. Evolució mensual de la superfície afectada (2024)

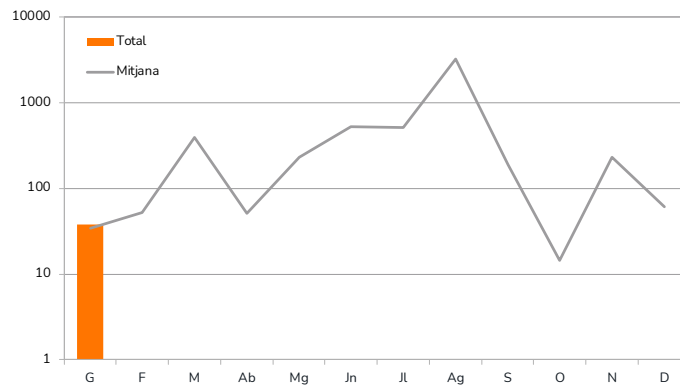

GRÀFIC 7. Superfície afectada per mesos i províncies.

Com podem veure en el gràfic 8, la superfície cremada en este butlletí Espurna és similar a la mitjana del decenni, amb una evolució més o menys constant fins al mes

d'abril on comença a incrementar-se la superfície afectada de forma destacada, fins a aconseguir el seu màxim a l'agost.

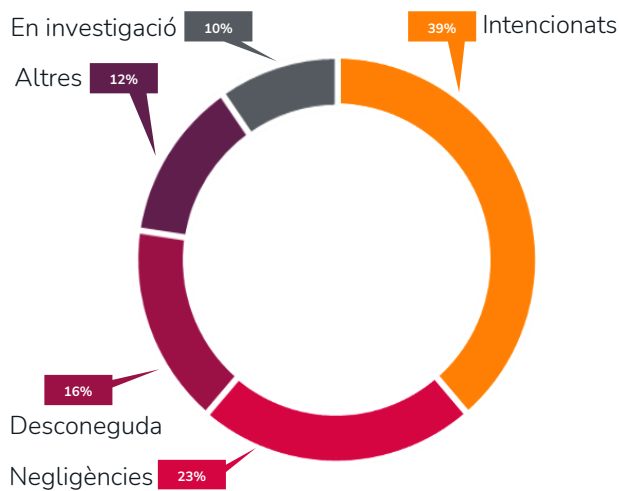

GRÀFIC 8. Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

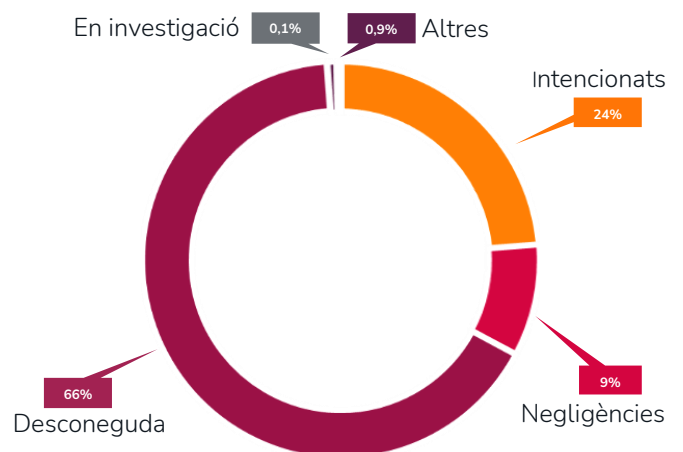
ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en número i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana durant el mes de gener de 2024.

El mes de gener s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 12 incendis per causa intencionada, 7 per negligències, 5 causes desconegudes, 4 a altres causes i 3 en investigació.

GRÀFIC 9. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Gener 2024.

GRÀFIC 10. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Gener 2024.

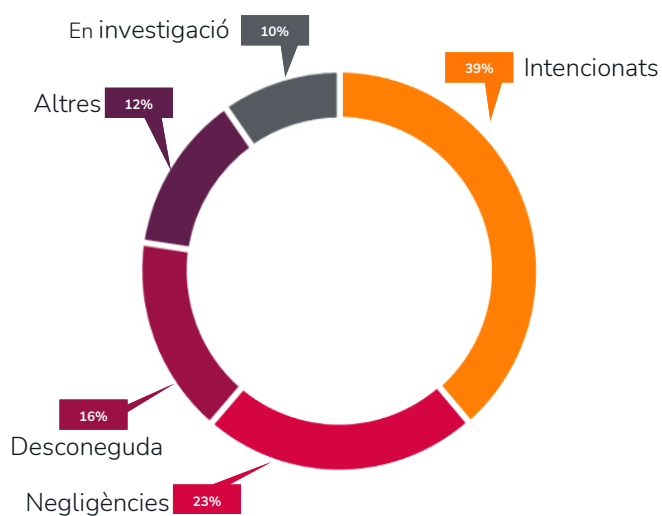
DADES

ESTADÍSTIQUES

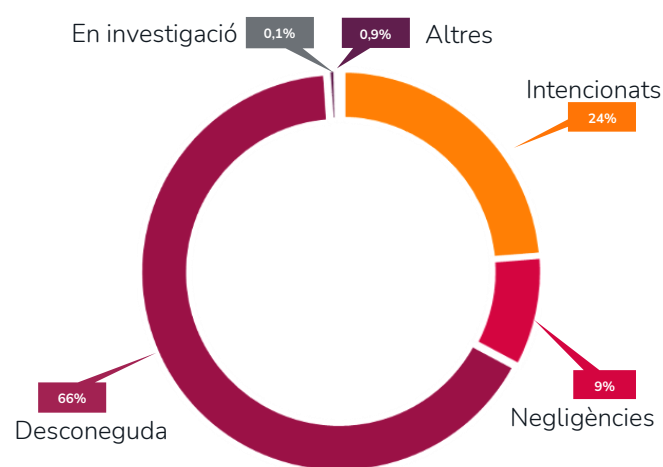

En este inici d'any 2024, els incendis intencionats han cremat 8,89ha que suposen el 24% de la superfície afectada, les negligències han afectat 3,39ha aconseguint el 9% de la superfície total incendiada, les causes desconegudes han afectat 24,74ha sent el 66%. Mentres

que altres causes han recorregut 0,28ha sent el 0,9% i finalment, les causes que estan en investigació han afectat 0,12ha de superfície forestal que correspon al 0,1% del total cremat en el que portem d'any.

GRÀFIC 11. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2024.

GRÀFIC 12. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2024.

RELACIÓ

COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

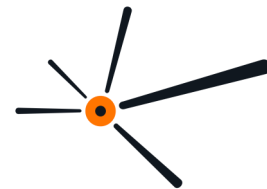
Data	Municipi	Superfície Forestal	Codi Causa	Paratge	Província
01/01/2024	Xàbia/Jávea	0,0205	2	Cap Sant Antoni	Alicante/Alacant
01/01/2024	Vila-real	0,2	1	Rio Sonella o Rio Seco	Castellón/Castelló
02/01/2024	Jarafuel	0,01	5	Finca la curra	Valencia/València
02/01/2024	Turís	3	1	Pla de Tortosa(rio Buñol)	Valencia/València
04/01/2024	Sagunt/Sagunto	0,0267	2	Clot del Moro	Valencia/València
04/01/2024	Navajas	0,045	3	La Torre	Castellón/Castelló
05/01/2024	la Pobla Tornesa	0,0565	4	Desert de les Palmes	Castellón/Castelló
06/01/2024	Bocairent	0,0907	3	Ermita Santa Bárbara	Valencia/València
06/01/2024	Altea	1,9129	2	Altea Hills	Alicante/Alacant
06/01/2024	Atzeneta del Maestrat	0,15	4	Mas Fandos	Castellón/Castelló
06/01/2024	Benidorm	0,0209	1	EL LLIRIET	Alicante/Alacant
07/01/2024	Gorga	0,1	5	Capellans	Alicante/Alacant
07/01/2024	San Miguel de Salinas	0,01	1	Cabezo Redondo de la Balsa	Alicante/Alacant
08/01/2024	Finestrat	0,0602	2	La Sima	Alicante/Alacant
14/01/2024	València	1,59	1	la Devesa	Valencia/València
14/01/2024	Ontinyent	0,03	3	Camino de Buenavista	Valencia/València
14/01/2024	Montserrat	1,8981	1	Camí de la murta	Valencia/València
14/01/2024	Alzira	0,17	1	Bnc. del Llosar - la Garrofera	Valencia/València
14/01/2024	Confrides	24,3214	3	CV70	Alicante/Alacant
16/01/2024	l'Olleria	0,2571	3	La Foia del Port	Valencia/València
16/01/2024	Alzira	0,07	4	Bnc. del Llosar - la Garrofera	Valencia/València
17/01/2024	Alzira	1	1	el Corral de Caballero	Valencia/València
17/01/2024	Massalavés	0,2672	1	Rui Verd	Valencia/València
17/01/2024	Agullent	0,0075	5	L'Alt d'Ordunya	Valencia/València
18/01/2024	Alzira	0,67	1	Bnc. del Llosar - la Garrofera	Valencia/València
18/01/2024	Alzira	1,02	2	el Xavegó	Valencia/València
25/01/2024	Serra	0,003	4	Les Llomes	Valencia/València
25/01/2024	Buñol	0,15	2	Baiba	Valencia/València
26/01/2024	Vilafranca/Villafranca del Cid	0,2	2	Areio	Castellón/Castelló
27/01/2024	Montserrat	0,06	1	Bnc. del la Font de l'Om - Camí de la Mur	Valencia/València
30/01/2024	el Genovés	0,0052	1	El Barranc del Portixol	Valencia/València

Codis de causes:

- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda
- (4) Altres
- (5) En Investigació

INCENDIS

DEL MES

En este inici d'any, destaca l'incendi ocorregut a Altea amb una superfície de 34,01ha (de les quals 1,91ha van ser forestals). L'incendi va tindre com a motor principal el vent, amb velocitats mitjanes de 30 km/h de component NW, amb tendència a augmentar durant la nit (arribant a ratxes de fins a 50 km/h).

Les temperatures diürnes van rondar els 13-17 °C i les nocturnes de 10 °C, amb valors màxims nocturns

d'humitat relativa del 40%, la qual cosa no permetia la recuperació d'humitat en els combustibles.

Durant la primera nit va existir estabilitat atmosfèrica, però això canviaria en el segon dia, passant a tindre inestabilitat en les capes baixes (fins als 1500 msnm), la qual cosa podria provocar un motor de succió de columna en el cas d'existir reactivacions.

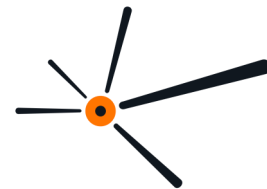

FIGURA 10. Mapa del perímetre de l'incendi d'Altea. Font: Servei de Prevenció d'Incendis Forestals.

FIGURA 11. Incendi d'Altea. Font: Servei de Bombers Forestals GVA.

El combustible forestal estava molt disponible, a causa de la sequera prolongada, la qual cosa podia generar comportaments intensos en alineacions de vent i topografia.

L'equip de formació mediambiental del Servei de Vigilància Preventiva enfront del Risc d'Incendis Forestals (SVPIF) exercix diverses funcions i desenvolupa nombroses tasques de formació i suport dins del servei.

D'entre totes les tasques, ressaltava la formació contínua que proporciona a tot el personal del servei, amb l'objectiu d'aconseguir que en les tres províncies s'utilitzen els mateixos protocols i es treballa d'una forma homogènia; a més d'aconseguir que tot el personal compte amb els coneixements bàsics per a exercir les seues funcions de vigilància.

Tots els cursos s'adapten a les necessitats de les persones i, a més, per a evitar deixar les zones sense vigilar, la formació la desenvolupen principalment en els llocs de treball. Això permet optimitzar l'operativitat del servei, quedant disponibles per a la mobilització en cas d'avís.

Durant l'any passat 2023, es van realitzar 269 accions formatives (ús d'emissores, cartografia, funcionament de dispositius, riscos laborals, etc.) en les tres províncies per a 144 persones, amb un total de 855 hores de formació interna.

A més de formar al personal del SVPIF, l'equip de formació s'encarrega de formar a altres col·lectius, entre els quals destaquen: centres formatius, zeladors, pilots de l'helicòpter H902 i alumnat que realitze pràctiques d'empresa en el servei.

L'any 2023, es van realitzar 22 accions d'este tipus per a la formació de 422 persones, amb un total de 86 hores de formació.

Paral·lelament a estes formacions, duen a terme la gestió del voluntariat en prevenció d'incendis forestals de la Comunitat Valenciana. S'encarreguen de totes les gestions derivades del voluntariat forestal, així com de la formació de les persones voluntàries, que per a enguany han sigut 94 (9 més que en 2022). A més de repassar la formació amb les 12 unitats polivalents de vigilància, les quals participen amb els voluntaris.

Formació mediambiental

LA FORMACIÓ DEL SERVICI DE VIGILÀNCIA I LA CONSCIENCIACIÓ SOCIAL, SÓN PART ESSENCIAL DE LA PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

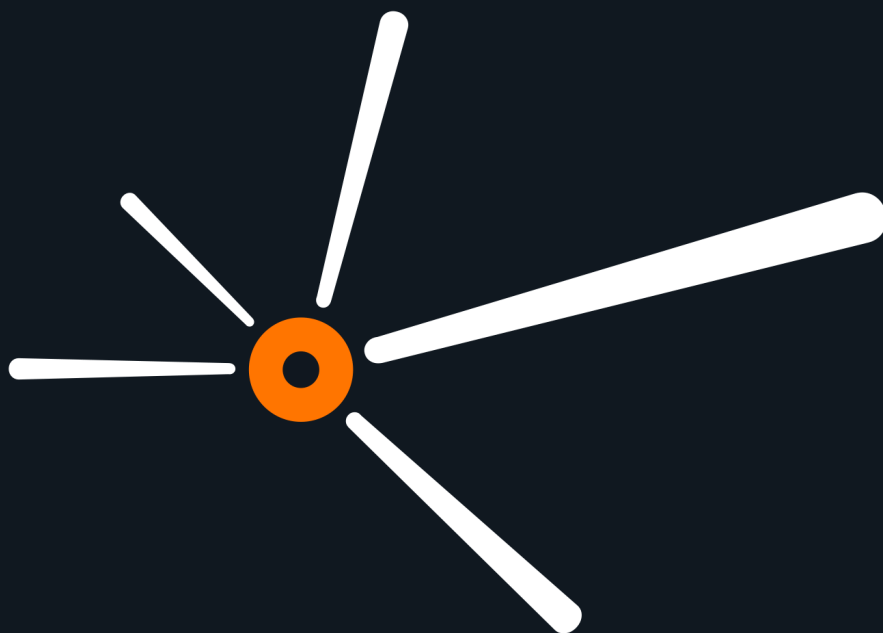
Dins del voluntariat, també realitzen xarrades formatives de caràcter ambiental, fins i tot per a corporacions. Per al 2023, es van realitzar 34 xarrades entre maig i setembre, sent un poc menors que l'any 2022, a causa de la tardana publicació de la resolució de les ajudes al Voluntariat Ambiental.

Una altra tasca assignada és l'actualització i posada en marxa dels instruments electrònics del personal de vigilància (tauletes). Dels 200 dispositius assignats als recursos de vigilància, s'han gestionat el 87%, la qual cosa suposa que s'han destinat de mitjana uns 24 dies per persona i any per a la seua posada a punt.

Així mateix, també s'encarreguen de donar suport en les tasques de gestió dels vehicles que utilitza el servei (SVPIF), com poden ser: trasllat de vehicles entre províncies, gestió de manteniments i reparacions, tràmits de la Inspecció Tècnica de Vehicles (ITV), serigrafiat dels vehicles, entre altres.

I tot això, és només una xicoteta porció de la infinitat de tasques que duu a terme l'equip de formació.

espurna.